

ชื่อวิทยานิพนธ์	สารในพาดหัวโปสเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข
ผู้เขียน	นางวัชรพันธ์ หิรัญ
สาขาวิชา	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สารในด้านเนื้อหาสาร การจัดสาร คือ รูปแบบ การนำเสนอและการใช้จุดเร้าใจ และศึกษาการใช้รหัสสาร คือ การใช้คำ และโวหารภาพพจน์ ในพาดหัว ซึ่งเป็นข้อความสำคัญของโปสเตอร์กระทรวงสาธารณสุข โดยศึกษาจากโปสเตอร์ที่พิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นปีแห่งการปฏิรูประบบการดำเนินงานด้านสุขภาพ โดยเน้นการส่งเสริมสุขภาพ แทนที่จะเน้นการรักษาพยาบาลแบบเดิม จำนวน 92 พาดหัว ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

พาดหัวโปสเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่นำเสนอเนื้อหาที่เป็นแนวคิดสำคัญของโปสเตอร์ได้อย่างชัดเจน แต่บางพาดหัวเป็นเพียงการกำหนดหรือแจ้งเฉพาะประเด็นหรือหัวเรื่องเท่านั้น ทำให้การสื่อความหมายในพาดหัวไม่ชัดเจน การที่จะทราบความหมายในพาดหัวโปสเตอร์ได้ชัดเจนขึ้น ผู้รับสารจะต้องอ่านหรือพิจารณาจากส่วนรูปภาพหรือส่วนข้อความของโปสเตอร์ประกอบด้วย

เนื้อหาสารในพาดหัวโปสเตอร์ ส่วนใหญ่สอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงสาธารณสุขในด้านการป้องกันโรคหรือภัยต่อสุขภาพและการส่งเสริมสนับสนุนให้มีสุขภาพดี จำแนกได้ 7 เรื่อง ตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ เนื้อหาเรื่องยาเสพติดที่กระตุ้นและปลุกเร้าให้ตระหนักถึงอันตรายและผลเสียของยาเสพติดที่มีต่อสุขภาพ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เนื้อหาเรื่องโรคติดต่อที่เสนอแนะวิธีการควบคุมและป้องกันตนเองและบุคคลใกล้ชิดจากโรคร้ายต่าง ๆ เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพจิตที่เสนอแนะวิธีการปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมสุขภาพทั้งสุขภาพกายและจิต เนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและยาที่แนะนำวิธีการเลือกรับประทานอาหารที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยและวิธีการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีคุณภาพและปลอดภัย เนื้อหาเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ที่แนะนำการส่งเสริมสุขภาพในวัยเจริญพันธุ์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เนื้อหาเรื่องการปฏิรูประบบสุขภาพที่ชี้แนะให้เห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพโดยเน้นการดูแลสุขภาพแทนการรักษาพยาบาล และเนื้อหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เสนอแนะวิธีการป้องกันอุบัติเหตุและการใช้อุปกรณ์เพื่อลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุ

การจัดสาร จำแนกได้สองประเด็น ประเด็นแรก คือ การเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอสารมี 6 แบบ จากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ แบบแนะนำ แบบกำหนดประเด็นหรือเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย แบบ คำขวัญ แบบตั้งคำถาม แบบออกคำสั่ง และแบบขอรับรอง ประเด็นที่สองคือ จุดเร้าใจในสาร ซึ่งเป็น ส่วนสำคัญที่ทำให้พาดหัวไปสเดออร์น่าสนใจ จูงใจหรือโน้มน้าวและผลักดันให้ผู้รับสารมีทัศนคติ คล้อยตามและปฏิบัติตามที่ผู้ส่งสารต้องการ โดยใช้จุดเร้าใจด้วยอารมณ์มากที่สุด ได้แก่จุดเร้าใจด้วยการให้รางวัล ความรัก และความกลัว สำหรับจุดเร้าใจด้วยเหตุผลเป็นการให้ข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล เป็นข้อเท็จจริง ตรงไปตรงมาเกี่ยวกับเรื่องราว ลักษณะหรือประโยชน์และอันตรายของสิ่งที่สาร นำเสนอ มักเป็นข้อมูลเชิงวิชาการ หรือข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้รับสารได้ใช้ ความคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับการมีสุขภาพดี

รหัสสารประกอบด้วยการใช้ภาษาเป็นข้อความขนาดสั้น กระชับ มีพลังทำให้จดจำได้ง่ายและ ประทับใจผู้รับสาร โดยการใช้คำที่มีน้ำหนักหนักแน่น มีเสียงที่คล้องจองกัน และมีความหมายที่ สามารถเข้าใจได้ในทันที จำแนกเป็น 4 ลักษณะ คือ คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน คำซ้อน การซ้ำคำ และคำที่มีรส สำหรับการใส่โวหารภาพพจน์ประกอบด้วย โวหารกะหู้ดาม โวหารอุปลักษณ์ โวหาร นามนัย และโวหารอุปมา

Thesis Title   Messages in the Ministry of Public Health's Poster Headlines

Author   Mrs. Watcharapun Hirun

Major Program   Thai Language for Communication

Academic Year   2004

Abstract

The objectives of this research were to study the messages in the Ministry of Public Health's poster headlines in terms of content, treatment which includes presentation formats and appeal techniques, and codes which includes diction and imagery.

The materials under this study were ninety-two headlines of the posters disseminated in 2001, which was the Year of Health System Reform aiming at emphasizing good health promotion rather than traditional treatments.

The findings were as follows:

1. Most Ministry of Public Health's poster headlines could clearly convey the important messages of the posters. However, some headlines were only schedules or announcements of issues or topics, making the message conveying unclear.

To understand the poster headlines better, the message receivers had to read other content or examine the pictures in the posters as well.

2. Most content in the poster headlines were in accordance with the Ministry of Public Health's missions in preventing illnesses or health threats and in promoting good health. The content could be classified into 7 categories as shown in this descending order: 1) the content about narcotics, which cautioned and incited the public to recognize the danger and damages of narcotics on personal health, family, society, and the country, 2) the content about epidemic diseases, which recommended ways in controlling them and preventing oneself and other people in proximity from contracting them, 3) the content about mental health, which recommended ways in self-care for good physical and mental health, 4) the content about food and drugs, which recommended ways in choosing food to be appropriate for one's age and methods in using medicines and health products of

good quality and safety, 5) the content about reproductive hygiene, which recommended health promotion during the reproductive age in order to have a good quality of life, 6) the content about health system reform, which pointed out the significance of health care that emphasizes health promotion rather than treatments, and 7) the content about accidents, which suggested methods in preventing accidents and using equipment to reduce the severity of injuries.

Concerning the message treatment, there were two aspects: the choice of presentation formats and the appeal techniques. As for the presentation, there were 6 formats in this descending order: suggesting, defining issues or pinpointing target groups, using slogans, interrogating, commanding, and requesting. As for the appeal techniques, which were essential in making the poster headlines interesting and persuasive, emotional appeal was used the most. The emotions which were appealed to were a desire for rewards, love and fear. When the appeal involved rational , the headlines presented logical information and facts that were directly relevant to the descriptions, advantages, and dangers of what the message presented. They were often academic data or reliable facts for the message receivers to use reasons in contemplating good health.

The content code consisted of using short, concise, and powerful statements which are impressive and easy for the message receivers to memorize. The selected words had firm and rhyming sounds with clear meanings to be comprehended instantly. There were 4 types of them: rhyming words, compound words of the same meaning, repeated words, and meaningful words. The imagery devices were rhetorical questions, similes, metonymies, and metaphors.